

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/112/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200464
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200464.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa R. E., nar. XY, bytom F., právne zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vaškom, so sídlom Podjavorinskej č. 3, Prievidza, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. 1927-57/2014-BA zo dňa 21. februára 2014, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. januára 2015, č. k. 12Sd/142/2014-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 22. januára 2015, č. k. 12Sd/142/2014-45 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. 1927-57/2014-BA z 21. marca 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania, pozostávajúcu z náhrady trov právneho zastúpenia v sume 402,92 eur k rukám advokáta JUDr. Jána Vaška do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom č. k. 12Sd/142/2014-45 zo dňa 22.01.2015 Krajský súd v Trenčíne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 1927-57/2014-BA zo dňa 21.03.2014 (pôvodne vyznačený dátum 21.02.2014 bol opravený listom odporkyne podľa § 209 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z.). Týmto rozhodnutím odporkyňa rozhodla, že navrhovateľ má v zmysle § 88, § 89 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 05.09.2003 od 01.03.2004 v sume 219,98 eur, že priznaná suma úrazovej renty sa zvýšila od 01.01.2005 o 7,54% na celkovú sumu 236,58 eur mesačne, od 01.07.2005 o 8,85 % na sumu 257,852 eur mesačne, od 01.07.2006 o 5,95 % na sumu 272,86 eur mesačne, že navrhovateľ má nárok na úrazovú rentu za mesiac november 2006 v sume 2,66 eur a že odo dňa 01.12.2006 nemá nárok na výplatu úrazovej renty a zároveň rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na výplatu úrazovej renty od 01.03.2004 do 10.01.2007.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že rovnako ako posudkový lekár príslušnej pobočky aj

posudkový lekár ústredia po podaní opravného prostriedku navrhovateľa posúdili, či je navrhovateľ poškodený na účely § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a aký má percentuálny pokles pracovnej schopnosti a dospeli k rovnakému záveru, že navrhovateľ je naďalej poškodený, lebo v dôsledku pracovného úrazu má viac ako 40% pokles pracovnej schopnosti s mierou poklesu pracovnej schopnosti 45%. Krajský súd preto napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p., pričom pri rozhodovaní vychádzal z posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Topoľčany zo dňa 13. marca 2014, 17. apríla 2014 a z posudku posudkového lekára ústredia Sociálnej poisťovne zo dňa 13. januára 2015, pretože títo dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľ spĺňa podmienky pre priznanie úrazovej renty s mierou poklesu pracovnej schopnosti určenej na 45% s dátumom vzniku 01.03.2004. Keďže navrhovateľ odo dňa 06.11.2006 poberá invalidný dôchodok v sume 9 768 Sk (324,24 eur), úrazová renta za mesiac priznania invalidného dôchodku bola určená na sumu 80 Sk (2,66 eur). Vzhľadom na to, že suma invalidného dôchodku prevyšuje sumu úrazovej renty určenú podľa § 89 ods. 1 zákona a konečná suma úrazovej renty určenej podľa § 89 ods. 1 a 2 zákona nepresahuje nulovú hodnotu, nevzniká navrhovateľovi odo dňa 01.12.2006 nárok na výplatu úrazovej renty. Krajský súd v rozhodnutí zhodnotil, že navrhovateľ si nárok na úrazovú rentu uplatnil podaním žiadosti, ktorá bola doručená Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza dňa 11.01.2010, preto s poukazom na ustanovenie § 114 ods. 1 zákona je tento nárok navrhovateľa na výplatu úrazovej renty za obdobie od 01.03.2014 do 10.01.2007 premlčaný (premlčí sa uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili).

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včasným odvolaním. Nesúhlasil s odporkyňou vznesenou námietkou premlčania, pretože mu zamestnávateľ neuznal príčinnú súvislosť medzi následkami pracovného úrazu a závažnými zdravotnými problémami a bol tak nútený podať určovaciu žalobu. O oprávnenosti jeho nárokov rozhodol Okresný súd v Prievidzi rozsudkom č. k. 6C/91/2006-101 zo dňa 15.04.2009, až po právoplatnosti ktorého mohol žiadať odporkyňu o vyplatenie nárokov a do právoplatnosti tohto rozsudku žiadne premlčacie lehoty nezačali plynúť a námietka premlčania je v tomto prípade v rozpore s dobrými mravmi. Odporkyňa mu bez problémov všetky nároky okrem úrazovej renty riadne priznala a vyplatila. Pochybenie odporkyne videl aj v tom, že mu hodnotila na účely úrazovej renty pokles schopnosti vykonávať pôvodnú prácu baníka na 45%, aj keď bol príslušným lekárskeým posudkom trvalo vyradený z práce v podzemí, čo znamená, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť mu mal byť hodnotený na 100%, pretože bol vyradený z podzemia aj z pomocných prác. Posudkoví lekári sú zamestnancami odporkyne, ktorých platové náležitosti súvisia s tým, ako plnia jej pokyny, takže treba mať vážne pochybnosti o nezaujatosti ich ako odborníkov a znalcov, čo je potvrdené aj ich nesprávnym a nezákonným posudzovaním a hodnotením zdravotného stavu navrhovateľa. Rozhodnutie súdu považoval za nepreskúmateľné, nakoľko tento v odôvodnení žiadnym spôsobom nevyvracia argumenty navrhovateľa, ani bližšie neodôvodňuje svoj výrok, ale len konštatuje skutkový stav a tvrdí, že posudkoví lekári odporkyne rozhodli správne a dostatočne presvedčivo odôvodnili, prečo nespĺňa podmienky pre priznanie úrazovej renty. Tvrdil, že úrazová renta mu mala byť priznaná vo vyššej sume ako bola - pre 100% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 01.03.2004. Odporkyňa mu rozhodnutím č. XY zo dňa 13.06.2012 priznala invalidný dôchodok odo dňa 10.04.2012, pričom na tieto účely vyhodnotila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 50%, pričom táto miera poklesu sa porovnáva so všeobecnými povoleniami a pri porovnaní s namáhavou prácou baníka je hodnotený pokles iba na 45% tou istou odporkyňou. Na základe uvedeného nepovažoval za správne tvrdenie, že suma úrazovej renty nepresiahla nulu. Napadnutý rozsudok preto navrhoval zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne sa zruší a vec sa jej vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 25.03.2015 k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že pri určovaní percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti poškodeného na účely úrazovej renty v zmysle § 88 ods. 1 zákona sa v rámci naposledy vykonávanej činnosti poškodeného ako zamestnanca prihliada najmä na pracovnú náplň, prípadne na presný rozpis vykonávaných prác vrátane jednotlivých časových úsekov v rámci pracovnej doby. Pre priznanie nároku na úrazovú rentu nestačí len samotná skutočnosť, že poškodený bol pre zmenu pracovnej schopnosti v dôsledku pracovného úrazu preradený na inú pracovnú pozíciu, prípadne pre úplnú stratu tejto schopnosti bol s poškodeným ukončený pracovný

pomer. Tieto skutočnosti posudkový lekár sociálneho poistenia pri percentuálnom stanovení miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného len zohľadňuje. V prípade navrhovateľa bolo jednoznačne posudkovými lekármi konštatované a v konaní preukázané, že navrhovateľ je preradením z práce raziča v podzemí na prácu zámočníka vzhľadom na následky pracovného úrazu zdravotne spôsobilý vykonávať približne polovicu činností zodpovedajúcich pôvodnému zaradeniu na prácu v podzemí. Preto miera poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty bola stanovená adekvátne v rozsahu 45%. Percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti pri jednotlivých poškodeniach zdravia v dôsledku pracovného úrazu, prípadne choroby z povolania neurčuje žiaden zákon ani iná právna norma. Posudkový lekár sociálneho poistenia pri posudzovaní zdravotného stavu poškodeného na účely úrazovej renty vychádza z náplne práce (profesiogramu) poškodeného, pričom využíva všetky profesionálne skúsenosti z medicínskej aj posudkovej praxe, dáva do súvislosti dôsledky poškodenia zdravia na výkon doterajšej činnosti poškodeného ako zamestnanca a skúma aj možnosť jeho ďalšieho uplatnenia u zamestnávateľa a na trhu práce (tzv. pracovná rekomandácia). Pre určenie konkrétneho percenta poklesu pracovnej schopnosti posudkový lekár stanoví stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu a percento pracovných úkonov, ktoré môže poškodený s daným funkčným postihnutím vykonávať; v tomto smere však posudkový lekár neskúma, či zamestnávateľ môže alebo nemôže realizovať aj čiastočnú pracovnú náplň, t.j. ďalej zamestnávať poškodeného aj napriek skutočnosti, že je na vykonávanie niektorých pracovných činností vzhľadom na následky pracovného úrazu zdravotne nespôsobilý. Posudkový lekár v celkovom posudku lekárskej správy vyhodnocuje dôsledky pracovného úrazu na zníženie alebo stratu pracovných zručností, alebo na zníženie, prípadne stratu psychických schopností na výkon doterajšieho zamestnania. V celkovom posudku sa taktiež zohľadňuje stupeň, forma alebo štádium poškodenia orgánu alebo systému, to znamená, že sa prihliada na klinické štádiá poškodenia zdravia. Lekárska správa príslušného posudkového lekára s percentuálnym určením miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného je pre Sociálnu poisťovňu, ústredie v rámci konania o nároku na úrazovú rentu, záväzným podkladom, od ktorého nie je možné sa odchýliť a ktorý nie je možné svojvoľne meniť. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti posudkový lekár neskúma pokles pracovných schopností poškodeného voči všetkým pracovným zaradeniam, ktoré by mohol potenciálne vykonávať, ale len voči jednému, doterajšiemu pracovnému zaradeniu, v ktorom vznikol pracovný úraz. Týmto sa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazových dávok zásadne odlišuje od posudzovania zdravotného stavu na účely invalidity, pre ktorý navyše slúži Príloha č. 4 k zákonu. Úrazová renta je dávka úrazového poistenia a invalidný dôchodok je dávka poistenia dôchodkového, pričom postup pri posudzovaní nárokov na ne nemožno v žiadnom prípade zamieňať. Z uvedeného vyplýva, že pokles pracovnej schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca môže byť ohodnotený vyšším, ale aj nižším percentom poklesu pracovnej schopnosti ako bude na to isté zdravotné postihnutie stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na účely invalidity. Odporkyňa ďalej uviedla, že si splnila svoju povinnosť v súlade s rozsudkom NS SR, ako aj zákonom okrem iného aj tým, že na jej podnet bol vypracovaný znalecký posudok zo dňa 17. februára 2014 ako dôkaz v konaní v súlade s ustanovením § 196 zákona. Keďže navrhovateľ podal žiadosť o priznanie úrazovej renty až dňa 10. januára 2010, nárok navrhovateľa na výplatu úrazovej renty za obdobie dlhšie ako tri roky od podania žiadosti, teda od uplatnenia nároku na úrazovú rentu, t.j. za obdobie od 01. marca 2004 do 10. januára 2007, považovala odporkyňa za premlčaný. Nárok na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia sú jednorázové dávky, u ktorých sa nezávisle od úrazovej renty posudzuje dátum vzniku nároku (deň, od ktorého dávka alebo jej časť patria). Dátum vzniku nároku na úrazovú rentu nie je totožný s dátumom vzniku nároku na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri ostatných dávkach navrhovateľa spadal dátum vzniku nároku na tieto dávky do obdobia po 10. januári 2007, a teda z toho dôvodu nebol nárok na výplatu týchto dávok premlčaný. Rozsudok krajského súdu preto žiadal ako vecne správny potvrdiť. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných

prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 88 ods. 3 veta prvá zákona o sociálnom poistení pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh podľa odsekov 1 a 2 je a) výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo služobných povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru, b) iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a c) činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty.

Podľa § 109 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom poistení nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti (ďalej len „dávka“) vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 109 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku nesúhlasil s určenou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca a tvrdil, že táto je minimálne 80%. Nesúhlasil tiež s aplikovaním inštitútu premlčania, pretože jeho zamestnávateľ sa nestotožnil s tým, že jeho zdravotné problémy sú v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom, v dôsledku čoho bol nútený podať určovaciu žalobu. Spor so zamestnávateľom bol ukončený až právoplatnosťou rozsudku krajského súdu dňa 16.10.2009 a až po tomto dátume mohol žiadať odporkyňu o vyplatenie jeho nárokov.

Posudková lekárka Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany vo svojom posudku zo dňa 13.03.2014 uviedla, že navrhovateľ dňa 05.09.2003 utrpel pracovný úraz - vyklbenie, vyvrtnutie a natiiahnutie kĺbov a väzov kolena. Pri liečbe došlo ku komplikácii - zápalu žíl na ľavej dolnej končatine s následnou embóliou do pľúcnice. V čase úrazu pracoval ako baník - razič, posledných 5 rokov (v súčasnosti) pracuje ako zámočník, čiže vykonáva asi polovicu (45%) práce zodpovedajúcej zaradeniu v podzemí.

V súvislosti s realizáciou zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/234/2012-54 zo dňa 05.09.2013 požiadala odporkyňa súdneho znalca o zodpovedanie otázky, či opakovaný zápal žíl ľavej dolnej končatiny navrhovateľa s následnou pľúcnou embóliou je jednoznačne v príčinnej súvislosti s prekonaným pracovným úrazom. Znalec MUDr. H. vo svojom posudku č. 3/2013 zo dňa 17.02.2014

uviedol, že opakovaný zápal žíl ľavej dolnej končatiny s následnou pľúcnou embóliou je jednoznačne v príčinnej súvislosti s prekonaným pracovným úrazom zo dňa 05.09.2003.

Zákon o sociálnom poistení v § 88 ods. 1 ustanovuje, že na účely úrazovej renty je rozhodujúci pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca, ktorý musí byť väčší ako 40%, zatiaľ čo pre uznanie invalidity je rozhodujúce, aby mala osoba pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ako to správne uviedla aj odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu). Z posudku znalca MUDr. H. je však zrejmé, že znalec hodnotil mieru poklesu zárobkovej činnosti, nie mieru poklesu schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie navrhovateľa (baník - razič, resp. pracovné činnosti obsahovo popisom práce obdobné). Znalec v posudku určil mieru schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, keď chorobu navrhovateľa zaradil pod VIII. kapitolu a určil rozhodujúce zdravotné postihnutie. Takýto postup je však zákonný iba pri posudzovaní invalidity, nie pri posudzovaní nároku na úrazovú rentu (pri hodnotení poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca), čo rovnako uviedla aj odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu.

Odvolačný súd poukazuje na skutočnosť, že už prvé, v tom istom správnom konaní vydané rozhodnutie odporkyne č. BA-40389/2010 z 09.03.2010 bolo zrušené a vec bola vrátená odporkyňi na ďalšie konanie na doplnenie dokazovania - vyžiadanie si znaleckého posudku o percentuálnej miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať doterajšiu činnosť baníka-raziča (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9So/57/2010-41 z 20.01.2011). Odporkyňou zadovaný znalecký posudok MUDr. H., CSc., zo 17.02.2014 však nemožno považovať za posudok vypracovaný v intenciiach uvedeného rozsudku najvyššieho súdu. Zo znaleckého posudku vyplýva, že úlohou znalca malo byť posúdenie, či u navrhovateľa opakovaný zápal žíl dolných končatín s následnou pľúcnou embolizáciou je jednoznačne v príčinnej súvislosti s prekonaným pracovným úrazom z 05.09.2003, na ktorú znalec odpovedal kladne. V posudkovej časti znalec na str. 32 posudku uviedol hodnotenie poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 45% , vychádzajúc z prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorá sa však týka invalidity poistencov, nie posudzovania poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca (§ 88 ods. 1 v spojení s § 8 tohto zákona).

Posudkoví lekári síce správne skonštatovali, že znalec nevyhodnotil pokles pracovnej schopnosti (vykonávať doterajšie zamestnanie) na účely úrazovej renty. Chýbajúce posúdenie poklesu pracovnej schopnosti znalcom však nie je možné nahradiť vyjadrením posudkových lekárov; na odstránenie tohto nedostatku mala odporkyňa znalca vyzvať na doplnenie posudku a v prípade pretrvávania pochybností vyžiadať si kontrolný lekársky posudok znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie choroby z povolania.

Pokiaľ ide o premlčanie nároku na výplatu úrazovej renty, odvolací súd uvádza:

Podľa § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

V zmysle § 109 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazovú (ďalej len „dávka“) vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

V zmysle § 184 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. konanie o úrazovej rente sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

Podľa § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na výplatu dávky alebo jej časti sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili.

Podľa § 114 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. lehota ustanovená v odseku 1 neplynie počas konania o dávke a v období, v ktorom účastníkovi konania, ktorý musí mať opatrovníka, nebol opatrovník ustanovený.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a/ bod 1. zák. č. 461/2003 Z.z. do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovať v prvom stupni o úrazovej rente.

Sociálna poisťovňa nemá kompetenciu rozhodovať o tom, či k poškodeniu zdravia došlo v dôsledku pracovného úrazu. Správne konanie o úrazovej rente je konaním samostatným; hoci pre rozhodnutie o priznaní úrazovej renty je potrebné preukázať právny základ nároku na túto dávku (že úraz navrhovateľa je pracovným úrazom).

Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi č.k. 6C/91/2006-101 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/140/09 zo 16.09.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 20.10.2009, bolo určené, že úraz, ktorý utrpel navrhovateľ dňa 05.03.2003, je pracovným úrazom, za ktorý zodpovedá zamestnávateľ: Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.

Vzhľadom na plynutie premlčacej lehoty je dôležité, aby poškodený podal žiadosť o úrazovú rentu na príslušnom správnom orgáne včas, inak sa vystavuje hrozbe premlčania nároku na výplatu jednotlivých splátok tejto dávky, a to bez ohľadu na to, či zamestnávateľ úraz ako pracovný uznal alebo či sa takého určenia zamestnanec musí domáhať na súde v pracovnoprávnej veci. Ak by tak navrhovateľ postupoval, odporkyňa by v súlade s § 193 ods. 1 a 5 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu prebiehajúceho pracovnoprávneho sporu mohla konanie prerušiť a pokračovať v ňom po právoplatnom skončení takého súdneho konania.

Ak však navrhovateľ žiadosť o úrazovú rentu na správnom orgáne nepodal včas, okolnosť, že o určenie úrazu za pracovný viedol so zamestnávateľom spor, nie je v zmysle vyššie uvedených ustanovení dôvodom na prerušenie plynutia premlčacej lehoty. Keďže navrhovateľ požiadal o priznanie úrazovej renty až 11.01.2010, záver odporkyne o premlčaní nároku na výplatu úrazovej renty za obdobie pred 10.01.2007 je súladný so zákonom.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočne zisteného skutkového stavu a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne doplniť znalecké dokazovanie o posúdenie percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti aj vo vzťahu k popisu pracovnej činnosti navrhovateľa (profesiogram).

Odvolací súd zároveň v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. priznal v konaní úspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov konania. Náhrada trov prvostupňového konania pozostáva z náhrady za odmenu advokáta v zmysle § 11 ods. 4 veta prvá vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za dva úkony právnej služby v prvostupňovom konaní (prevzatie právneho zastúpenia a podanie opravného prostriedku vo výške 61,87 eur v roku 2014, účasť na pojednávaní vo výške 64,53 eur v roku 2015) a z náhrady výdavkov na miestne, telekomunikačné výdavky a miestne prepravné v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. (1 x 8,04 eur za úkon vykonaný v roku 2014 a 1 x 8,39 eur za úkon vykonaný v roku 2015). Cestovné na pojednávanie dňa 22.01.2015 odvolací súd priznal navrhovateľovi takto: 130 km x 7,11 l/100 x 1,342 eur + 0,183 eur x 130 km = 36,19 eur. Náhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR priznal odvolací súd vo výške 83,88 eur (13,98 eur x šesť zameškaných polhodín).

Náhrada trov odvolacieho konania pozostáva z náhrady za odmenu advokáta v zmysle § 11 ods. 4 veta prvá vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. za jeden úkon právnej služby (podanie odvolania vo výške 64,53 eur v roku 2015) a z náhrady výdavkov na miestne, telekomunikačné výdavky a miestne prepravné v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. (8,39 eur za rok 2015).

Priznané trovy právneho zastúpenia po zvýšení o DPH 20% predstavujú spolu sumu 402,92 eur, ktorú sumu je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.